Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE ENLIGT DELEGATION
2020-02-25

TRN 2020–0035

Regionledningskontoret
Registraturen
Landstingshuset

E-post: registrator.lsf@sll.se

Remiss – Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)

Inledning

Region Stockholm har fått Biogasmarknadsutredningens betänkande; *Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)*, för synpunkter via remiss från regeringen (infrastrukturdepartementet). Remissen pågår till 30 april 2020.

Tillväxt- och regionplanenämnden har jämte trafiknämnden fått möjlighet att lämna synpunkter till regionledningskontoret inför beslut i regionstyrelsen. I sina synpunkter utgår tillväxt- och regionplanenämnden från Region Stockholms uppdrag för regionalt tillväxtarbete samt från sin roll som ansvarig för regional fysisk planering i Stockholms län.

Utredningens motiv och syfte

Biogasmarknadsutredningens uppdrag har varit att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt samt att ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler. Utredningen har analyserat biogasens roll och konkurrensförutsättningar utifrån bland annat de nya energi- och klimatpolitiska målen, den ökade integreringen av biogasmarknaden i EU samt utvecklingen mot mer förnybar energi i transportsektorn. Syftet har varit att biogas ska kunna bidra till att nå Sveriges energi- och klimatpolitiska mål på ett kostnadseffektivt sätt, samtidigt som hänsyn tas till värdet av de nyttor som produktion av biogas bidrar med för att nå andra samhällsmål.

Biogasens potential tas enligt utredningen inte till vara på ett eftersträvansvärt sätt i dagsläget. Detta bland annat som en följd av att de styrmedel som är inriktade på att främja produktion eller användning av biogas inte skapar tillräckligt goda förutsättningar för att biogasproduktionen i Sverige ska vara långsiktigt konkurrenskraftig. Mot denna bakgrund anser utredningen

Region Stockholm
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-123 130 00
E-post: registrator.trf@sll.se
www.sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016

att det är motiverat att införa styrmedel som ökar förutsättningarna för fortsatt och på sikt utökad produktion av biogas i Sverige, så att de nyttor som kan kopplas till en inhemsk biogasproduktion tas till vara. Föreslagna styrmedel syftar även till att utjämna den svenskproducerade biogasens konkurrenssituation jämfört med importerad biogas, som har gynnats av produktionsstöd i ursprungslandet.

Utredningens förslag

Baserat på en analys av olika alternativa lösningar föreslår utredningen att det införs mål för produktion av biogas i Sverige tillsammans med en uppsättning ekonomiska styrmedel i syfte att stimulera en ökad produktion och förädling.

Utredningen föreslår att följande kvalitativa mål införs:

- Produktionen och användningen av biogas i Sverige ska på ett ändamålsenligt sätt bidra till att de av riksdagen beslutade energi- och klimatmålen uppnås samtidigt som den inhemska biogasproduktionens övriga samhällsnyttor tas till vara.

Utredningen föreslår följande produktionsmål[1] i syfte att dels konkretisera det kvalitativa målet, dels ge vägledning för utbyggnaden av ny produktion och förädling:

- Sverige ska år 2030 producera 10 TWh biogas. Av dessa ska 7 TWh biogas produceras genom rötning och 3 TWh biogas och andra förnybara gaser produceras från andra tekniker.

Utredningen föreslår ekonomiska styrmedel i två stödpaket. Stödpaket I syftar till att stötta produktion och förädling av biogas från rötning. Eftersom detta redan är en spridd teknik i Sverige har de föreslagna premierna underbyggts med data och kunskap från existerande stöd som *klimatklivet*, *gödselgasstödet* och *biogasstödet 2018*. Stödpaketet innehåller följande premier:

- En *gödselgaspremie* på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel.
- En *uppgraderingspremie* på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas till fordonsgas.
- En *förvätskningspremie* på 10–15 öre/kWh.

[1] År 2018 producerades drygt 2 TWh biogas i Sverige, samtidigt som det användes 3,7 TWh. Användningen av och efterfrågan på biogas har ökat kraftigt på senare år samtidigt som produktionen har legat still och det har varit svårt att få avsättning för inhemskt producerad biogas, p g a konkurrens från subventionerad importerad biogas. Branschen menar att det viktigaste är att stimulera svensk produktion och skapa jämlika villkor på marknaden. Källa: Energigas.se

De tre premierna i stödpaket I kan kombineras, och om en aktör producerar biogas från gödsel och sedan uppgraderar och förvätskar gasen skulle denne vara berättigad till att få ta del av samtliga premier. Det redan existerande Klimatklivet kompletterar dessa nya stöd och det förordas att biogasen även fortsättningsvis är berättigad till stöd via Klimatklivet.

Stödpaket II syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av förnybara gaser inom fler industrisektorer. För att öka användningen inom dessa krävs att priset är konkurrenskraftigt med naturgaspriset (fossil metangas). Utredningen föreslår följande styrmedel:

- Att finansiella verktyg såsom lån och garantier erbjuds till befintliga såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser. Detta i syfte att minska den företagsekonomiska risken och kapitalkostnader, vilket i sin tur påverkar den förväntade avkastningen. Detta styrmedel kompletterar övriga förslag i paket I och II.
- En premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen. Premienivån föreslås sättas genom ett auktionsförfarande. Detta förslag behöver enligt utredningen utvecklas vidare, men bör införas så snart det är möjligt.

Motivet till premien i stödpaket II är att nya tekniker bör kommersialiseras eftersom dessa bedöms som nödvändiga för att sektorer såsom industri och sjöfart ska kunna övergå till att använda förnybara gaser i stor skala.

Övergripande synpunkter

Tillväxt- och regionplanenämnden anser, i linje med de slutsatser som biogasmarknadsutredningen har gjort i sitt betänkande, att det är en utmaning för biogasens utveckling i Stockholmsregionen att inhemskt producerad biogas inte har samma marknadsförutsättningar som importerad biogas.

Region Stockholm har inom ramen för genomförandet av den regionala utvecklingsplanen i Stockholmsregionen, tillsammans med bland annat Storsthlm, Länsstyrelsen Stockholm och Biogas Öst, drivit frågor om ökad biogasproduktion och biogasanvändning i ett decennium. Just nu är frågan också aktuell i och med den regionala plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel som Länsstyrelsen Stockholm har tagit fram och som ska genomföras de närmaste åren i länet – och inte minst kopplat till

den korta tid aktörerna i regionen har för att kraftigt begränsa utsläppen från transporterna enligt det nationella 2030-målet[2].

För att samtidigt klara både regionens klimatmål och mål om tillgänglighet, tillväxt och sammanhållning behöver flera olika sorters drivmedel och tekniker förordas och utvecklas parallellt. Tillväxt- och regionplanenämnden menar därför att biogasen (med ökad såväl produktion som efterfrågan och användning) är en viktig pusselbit i arbetet med att minska Stockholmsregionens växthusgasutsläpp, inte minst inom transportsektorn.

I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, beskrivs att mer cirkulära kretslopp, synergier och samband mellan olika system behöver utvecklas. RUFS 2050 har mål om att öka materialåtervinningen, inklusive återvinningen av matavfall, för att både skapa mer cirkulära system och för att öka mängden råvara till biogas.

Region Stockholm har även antagit Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen. I klimatfärdplanen lyfts biogas fram som ett av flera viktiga förnybara drivmedel för omställningen av transportsektorn, och färdplanen pekar också på att det behövs en ökad regional produktion av biogas för att både minska importberoendet och de klimatpåverkande utsläppen i regionen. Både matavfallsinsamling och restprodukter från jordbruket lyfts fram som råvaror som kan bidra till en ökad produktion, men att marknaderna för biodrivmedel måste främjas för att skapa ramvillkor för en ökad regional egenproduktion. Tillväxt- och regionplanenämnden ser därför stora fördelar med att en stabilare plattform och en breddad marknad skapas för biogasen i Sverige genom biogasmarknadsutredningens förslag.

Tillväxt- och regionplanenämnden anser sammantaget att biogasen har en betydande roll i omställningen till en cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle. Den regionala nivån har få möjligheter att sätta ekonomiska styrmedel för att minska växthusgasutsläpp och ser positivt på att den statliga nivån på ett tydligt sätt ställer upp långsiktiga och tydliga ramar som ska leda till att de energi- och klimatpolitiska målen kan nås, samt att inhemsk produktion ges jämlika villkor på den öppna marknaden.

---

[2] Växthusgasutsläppen från inrikes transporter, exklusive flyg som ingår i EU:s handelssystem med utsläppsrätter, ska minska med 70 procent till senast år 2030 jämfört med utsläppsnivån år 2010.

Vidare är tillväxt- och regionplanenämnden positiv till möjligheter för regional näringslivsutveckling och innovation kopplat till en ökad produktion av biogas i Stockholmsregionen.

Gustav Hemming
Ordförande
Tillväxt- och
regionplanenämnden

Malin Fijen Pacsay
Ordförande
Klimatberedningen, Tillväxt- och
regionplanenämnden